Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500EA Den Haag

Gezaghebber dhr. G. van Berkel
Eilandsecretaris dhr. J. Helmond
Openbaar Lichaam Sint Eustatius

Directie Bestuur Democratie en Financiën

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk

Contactpersoon

Kenmerk
2014-0000315891

Uw kenmerk

Datum 18 juni 2014
Betreft Uw brief van 17 april 2014

Geachte heer Van Berkel,

In uw brief van 17 april 2014 schrijft u dat het Openbaar Lichaam Sint Eustatius uit de media heeft vernomen dat ik een concept amendement op de Kieswet naar de Tweede Kamer heb gestuurd waarin zowel het actieve kiesrecht als het passieve kiesrecht van niet-Nederlanders voor de eilandsraden wordt teruggedraaid. U geeft aan dat het Openbaar Lichaam daar faliekant tegen is.

Zoals u wellicht bekend is, heeft de Eerste Kamer op 2 juli 2013 ingestemd met het wetsvoorstel tot wijziging van de Kieswet houdende maatregelen om het eenvoudiger te maken voor Nederlanders in het buitenland om hun stem uit te brengen, wijziging van de wijze van inlevering van de kandidatenlijsten, aanpassing van de datum van kandidaatstelling en stemming, alsmede regeling van andere onderwerpen (verder: wetsvoorstel 33 268). Met deze wet wordt onder meer voorzien in het actieve en passieve kiesrecht van niet-Nederlanders voor de eilandsraden. De wet is inmiddels voor het grootste deel in werking getreden, de bepalingen met betrekking tot genoemd kiesrecht echter nog niet. Tijdens de behandeling van het wetsvoorstel 33 268 in de Eerste Kamer kwam naar voren dat een groot deel van de Eerste Kamer bezwaren heeft tegen het actief en passief kiesrecht van niet-Nederlanders voor de eilandsraden. Dit omdat het voornemen is de eilandsraden de leden van de Eerste Kamer te laten kiezen. Een wetsvoorstel tot wijziging van de Grondwet om dit mogelijk te maken is thans in behandeling bij de Eerste Kamer.

Op 24 maart 2014 is het wetsvoorstel tot wijziging van de Kieswet en de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, houdende aanpassing van de regeling met betrekking tot het kiesrecht van niet-Nederlanders bij eilandsraadsverkiezingen ingediend bij de Tweede Kamer (Kamerstukken II 2013/14, 33 900). Met dit wetsvoorstel komt het met wetsvoorstel 33 268 beoogde actieve en passieve kiesrecht van niet-Nederlanders voor de eilandsraden te vervallen als de leden van de eilandsraden de bevoegdheid krijgen om de leden van de Eerste Kamer te kiezen. Het op 24 maart 2014 ingediende wetsvoorstel is vooraf bij brief van 11 juli 2013 ter consultatie aan de openbare lichamen aangeboden. Op verzoek van uw openbaar lichaam is de reactietermijn verlengd van 1 september 2013 naar 15 oktober 2013. Ik betreur het dat ik in de besbetreffende periode niet al een officiële reactie heb mogen ontvangen.

Datum
18 juni 2014

Kenmerk
2014-0000315891

U spreekt in uw brief over "terugdraaien" van het actief en passief kiesrecht van niet-Nederlandse ingezetenen voor de eilandsraden. Naar mijn mening behoeft uw weergave van de feitelijke gang van zaken enige nuancering. Niet-Nederlanders hebben op grond van de wet thans geen kiesrecht voor de eilandsraden, actief noch passief. Dat deze groep in de praktijk *actief* kiesrecht toekomt, komt voort uit de uitspraak van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba van 10 januari 2011. De met genoemde wetsvoorstellen beoogde situatie is dat het actief én passief kiesrecht voor de eilandsraden wordt toegekend aan niet-Nederlanders. Dit recht behouden zij tot het moment dat, na wijziging van de Grondwet, aan de leden van de eilandsraden het actief kiesrecht voor de leden van de Eerste Kamer toekomt. De regering acht het ongewenst dat niet-Nederlanders via de eilandsraden invloed krijgen op de samenstelling van de Eerste Kamer.

Ik lees uw brief dan ook als een oproep om de leden van de Eerste Kamer niet te laten kiezen door de eilandsraden, maar door een afzonderlijk kiescollege. De regering is geen voorstander van de vorming van een afzonderlijk kiescollege omdat hiermee een nieuw kiescollege in de Grondwet moet worden opgenomen. Dit acht de regering niet proportioneel. Een grondwettelijke regeling zou dan worden getroffen met het oog op de belangen van een heel kleine groep mensen, namelijk de meerderjarige *niet*-Nederlandse ingezetenen van de openbare lichamen, die bovendien voldoen aan de eisen met betrekking tot rechtmatig verblijf die ook aan de *niet*-Nederlandse inwoners van gemeenten worden gesteld (artikel B 3, tweede lid, van de Kieswet). De regering beoordeelt de proportionaliteit hiervan mede in het licht van het feit dat de enige reden dat honderdduizenden in Nederland woonachtige buitenlanders wel kiesrecht hebben voor hun gemeenteraad, maar niet voor hun provinciale staten, is gelegen in het feit dat provinciale staten de leden van de Eerste Kamer kiezen. Dit is nooit aanleiding geweest een apart kiescollege in de Grondwet op te nemen, terwijl het aantal betrokkenen ongeveer 200 maal groter is.

Het betreffende wetsvoorstel ligt thans ter behandeling bij de Tweede Kamer. Een afschrift van uw brief en mijn antwoord aan u zal ik daarom ter informatie aan de Tweede Kamer doen toekomen.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

dr. R.H.A. Plasterk